

متفکران کلاسیک رفاه

مؤلف

ویک جورج

مترجم

دکتر کرم حبیب پور کتابی

(عضو هیئت علمی دانشگاه خوارزمی)

دانشگاه خوارزمی

تهران، ۱۳۹۶

سرشناسه	جورج، ویکتور، ۱۹۳۰ - George, Victor
عنوان و نام پدیدآور	متفکران کلاسیک رفاه / نوشته ویک جورج؛ ترجمه کرم حبیب پور گتایی.
مشخصات نشر	تهران: دانشگاه خوارزمی، ۱۳۹۶.
مشخصات ظاهری	۴۱۶ ص.
شابک	۹۷۸-۶۰۰-۸۵۸۷-۰۱-۹
وضعیت فهرست نویسی	فیا
یادداشت	عنوان اصلی: Major thinkers in welfare : contemporary issues in historical perspective, 2010
یادداشت	واژه نامه.
یادداشت	کتابنامه: ص. ۳۸۳ - ۳۹۰.
یادداشت	نمایه.
موضوع	رفاه اجتماعی - علوم اجتماعی
موضوع	Social welfare - Social Sciences
شناسه افزوده	حبیب پور گتایی، کرم، ۱۳۵۶ - مترجم
شناسه افزوده	دانشگاه خوارزمی
رده بندی کنگره	HV ۱۳۹۵:۱۳۹۵/ج۹م۲
رده بندی دیویی	۳۰۰
شماره کتابشناسی ملی	۱۳۷۵۶۵

عنوان کتاب	متفکران کلاسیک رفاه
مؤلف	ویک جورج
مترجم	دکتر کرم حبیب پور گتایی
ناشر	دانشگاه خوارزمی
چاپ و صحافی	دانشگاه خوارزمی
طراح جلد و صفحه آرا	صادق عزیزخانی
نوبت و سال چاپ	اول، ۱۳۹۶
شابک	۹۷۸-۶۰۰-۸۵۸۷-۰۱-۹
شمار	۵۰۰ نسخه
قیمت	۲۵۰۰۰۰ ریال

فهرست اجمالی مطالب

۱	درباره مؤلف
ب	مقدمه مترجم
ث	مقدمه مؤلف
۱	بخش اول: آتن کلاسیک (افلاطون و ارسطو)
۳۳	بخش دوم: جهان یونانی-رومی (اپیکور، زنون، سینیقا و اورلیوس)
۶۱	بخش سوم: مسیحیت اولیه (سنت آگوستین، سنت فرانسیس آسیسی، سنت توماس آکویناس)
۹۱	بخش چهارم: رنسانس و اصلاحات (دسایدیوس ایراسموس، توماس مور، مارتین لوتر، ژان کالون)
۱۳۳	بخش پنجم: خالق گدایی و لیبرالیسم (توماس هابز، جان لاک)
۱۶۷	بخش ششم: هم‌نام اولیه (مری استل، سوفیا و مری ولسون کرافت)
۱۹۹	بخش هفتم: جامعه رفاه (ژان-ژاک روسو)
۲۳۷	بخش هشتم: بازار، آزادی و رفاه (آدام اسمیت)
۲۷۱	بخش نهم: دموکراسی رفاه (توماس پاین)
۳۰۳	بخش دهم: مارکسیسم کلاسیک رفاه (رل مارکس، فریدریش انگلس)
۳۵۱	بخش یازدهم: آزادی مثبت و رفاه دولت (توماس هیل گرین)
۳۸۳	کتابنامه
۳۹۱	واژه‌نامه
۳۹۵	نمایه اسامی خاص

فهرست تفصیلی مطالب

ا	درباره مؤلف	۱
ب	مقدمه مترجم	۲
ث	مقدمه مؤلف	۳

بخش اول: آتن کلاسیک

۱	افلاطون و ارسطو	۱
۳	جامعه آتن	۳
۶	اجتماع گمان افلاطون: دولت، حاکم است.	۶
۸	انصاف و اعتدال	۸
۱۱	ریشه‌های جامعه	۱۱
۱۳	طبقات در جامعه	۱۳
۱۵	بردگی	۱۵
۱۶	موقعیت زنان	۱۶
۱۸	مالکیت خصوصی	۱۸
۲۱	نسخ خانواده	۲۱
۲۳	سیاست‌های فقر	۲۳
۳۶	آموزش	۳۶
۴۹	نتیجه‌گیری	۴۹

بخش دوم: جهان یونانی- رومی

۳۳	اپیکور، زنو، سیرو، سینکا، اورلیوس	۳۳
۳۵	اپیکور	۳۵
۴۱	جامعه و حکومت	۴۱
۴۳	فرد رواقی فاضل	۴۳
۴۶	قانون طبیعی و مدنی	۴۶
۴۷	بردگی	۴۷
۵۰	موقعیت زنان	۵۰
۵۲	ثروت و فقر	۵۲

آموزش	۵۵
سالمندی	۵۶
نتیجه گیری	۵۹

بخش سوم: مسیحیت اولیه

سنت آگوستین، سنت فرانسیس آسیسی، سنت توماس آکویناس	۶۱
کتاب عهد جدید مسیحیان و رفاه انسانی	۶۲
نظام ارزشی مسیحیت	۶۲
بردگی	۶۶
موقعیت زنان	۶۷
ازدواج و طلاق	۶۹
ثروت و فقر	۷۱
سنت آگوستین	۷۳
سنت فرانسیس آسیسی	۷۷
فرقه‌های مذهبی	۷۷
راهبان فرانسیسی	۷۸
چهار ویژگی فقر	۸۰
سنت توماس آکویناس	۸۲
دولت و رفاه	۸۳
مالکیت خصوصی در برابر مالکیت عمومی	۸۴
فقر و طبقه‌بندی نیازها	۸۵
بردگی	۸۷
موقعیت زنان	۸۸
نتیجه‌گیری	۸۹

بخش چهارم: رنسانس و اصلاحات

رنسانس	۹۱
دسایدریوس اراسموس و توماس مور	۹۱
اصلاحات	۹۱
مارتین لوتر و ژان کالون	۹۱

۹۳	دسایدریوس اراسموس
۹۷	توماس مور
۹۷	نقدی بر جامعه سرمایه‌داری قرن شانزدهم
۹۷	دولت سرمایه‌داری
۱۰۰	جرم در انگلستان قرن شانزدهم
۱۰۲	فقر در انگلستان قرن شانزدهم
۱۰۲	مالکیت خصوصی
۱۰۳	زندگی در آتویا
۱۰۴	ز
۱۰۵	تفریح
۱۰۵	دولت رفاه سوسیالیست
۱۰۷	حکومت پارلمانی
۱۰۷	ازدواج، خانواده و طاقه
۱۱۰	یک ارزیابی از آتویا
۱۱۱	مارتین لوتر
۱۱۱	ارزش‌های مذهبی لوتر: ایمان و اطاعت
۱۱۴	امداد فقر
۱۱۷	آموزش
۱۱۹	زنان، ازدواج و طلاق
۱۲۲	موضوعات اقتصادی
۱۲۳	ژان کالون
۱۲۷	کالونیسیم و سرمایه‌داری
۱۲۹	نتیجه‌گیری

بخش پنجم: مطلق‌گرایی و لیبرالیسم

۱۳۳	مطلق‌گرایی (حکومت مطلقه)
۱۳۳	توماس هابز
۱۳۳	لیبرالیسم
۱۳۳	جان لاک
۱۳۴	توماس هابز

۱۳۶	طبیعت انسان و مطلق‌گرایی
۱۳۹	جرم و تنبیه
۱۴۲	ثروت و فقر
۱۴۵	زنان در جامعه
۱۴۶	نتیجه‌گیری
۱۴۷	جان لای
۱۴۹	طبیعت انسان و حکومت از راه توافق
۱۵۱	مالکیت خصوصی
۱۵۳	کار
۱۵۴	فقر: علل - علا - ما
۱۵۸	بردگی
۱۶۰	موقعیت زنان
۱۶۲	آموزش و کودکی
۱۶۶	نتیجه‌گیری

بخش ششم : فمینیسم اولیه

۱۶۷	مری آستل، سوفیا، مری ولستون‌کرافت
۱۶۹	مری آستل
۱۷۳	سوفیا، نویسنده‌ای با نام مستعار
۱۷۶	مری ولستون‌کرافت
۱۷۷	مالکیت خصوصی و جامعه
۱۸۰	ثروت و فقر
۱۸۴	رهایی زنان
۱۸۸	ازدواج و خانواده
۱۹۰	روابط والد-فرزندی
۱۹۱	آموزش، رهایی زنان و پیشرفت اجتماعی
۱۹۶	نتیجه‌گیری

بخش هفتم: جامعه رفاهی

۱۹۹	ژان-ژاک روسو
۲۰۲	برابری و آزادی
۲۰۶	از غمخواری به خودبینی
۲۰۷	مالکیت خصوصی و فقر
۲۰۹	مالیات‌بندی و اضافه‌بار دولت
۲۱۱	نقش زنان در جامعه
۲۱۶	آموزش
۲۱۶	روش‌های ایده‌آل آموزش
۲۲۳	نظام ملی آموزش
۲۲۵	جامعه ایده‌آل روسو
۲۲۶	خوبی طبیعی انسان
۲۲۶	اراده عمومی
۲۲۹	مشارکت مستقیم شهروندان
۲۳۱	دولت-ملت کوچک
۲۳۲	نظریه و عمل
۲۳۴	نتیجه‌گیری

بخش هشتم: بازار، اراده اقتصادی و رفاه

۲۳۷	آدام اسمیت
۲۳۸	طبیعت انسان
۲۴۱	تقسیم کار
۲۴۴	آزادی اقتصادی و دست‌نارنجی بازار
۲۴۸	ثروت و دستمزدها
۲۵۲	فقر
۲۵۶	بردگی
۲۵۹	خانواده
۲۶۰	نقش دولت
۲۶۱	دفاع
۲۶۱	عدالت

۲۶۲.....	کارهای عمومی و نهادهای عمومی
۲۶۳.....	اصول مدیریت عمومی
۲۶۵.....	مالیات‌بندی
۲۶۷.....	دوره شطرنجی آزادی اقتصادی
۲۶۸.....	نتیجه‌گیری

بخش نهم: دموکراسی و رفاه

۲۷۱.....	توماس پاین
۲۷۳.....	طبیعت انسان
۲۷۵.....	جامعه و دولت
۲۷۸.....	انحصار موروثی در برابر دموکراسی انتخابی
۲۸۲.....	بردگی
۲۸۳.....	تجارت، مالکیت خصوصی و خیر عمومی
۲۸۵.....	ساختار و فرهنگ فقر
۲۹۰.....	دولت رفاه عام (فراگیر)
۳۰۰.....	دین و رفاه
۳۰۱.....	نتیجه‌گیری

بخش دهم: مارکسیسم کلاسیک و رفاه

۳۰۳.....	کارل مارکس
۳۰۳.....	فریدریش انگلس
۳۱۰.....	برداشت مادی گرایانه از تاریخ
۳۱۵.....	نقد سرمایه‌داری
۳۱۶.....	از خودبیگانگی
۳۱۸.....	فقر و بینواسازی طبقه کارگر
۳۲۲.....	جهانی‌شدن
۳۲۴.....	اصلاح یا انقلاب
۳۲۷.....	موقعیت زنان در جامعه
۳۳۴.....	دولت رفاه کمونیست
۳۳۴.....	جامعه کمونیست

۳۳۷		مخارج دولت
۳۳۸		آموزش
۳۴۱		مسکن
۳۴۴		جرم
۳۴۷		نتیجه گیری

بخش یازدهم: آزادی مثبت و رفاه دولتی

۳۵۱		توماس هیل گرین
۳۵۸		خیر عمومی
۳۶۲		دولت مدافع
۳۶۳		سیاست های دست در کار
۳۶۴		آموزش
۳۶۷		ثروت و فقر
۳۷۲		مستی
۳۷۴		برابری جنسیتی
۳۷۶		سوسیالیسم لیبرال
۳۷۸		سوسیالیسم دموکراتیک
۳۸۰		نتیجه گیری
۳۸۳		کتابنامه
۳۹۱		واژه نامه
۳۹۵		نمایه اسامی خاص

مقدمه مترجم

به گفته رابرت پینکر^۱، مجلد حاضر اولین کتابی است که به بررسی دیدگاه‌های شمار زیادی از نظریه پردازان از زمان‌های قدیم تا قرن نوزدهم در زمینه موضوعات رفاه مانند ثروت، فقر و نابرابری، بردگی، مسایل جنسیت و خانواده، مراقبت از کودک و آموزش، جرم و مجازات، و نقش دولت در مقابل بازار در تدارک رفاهی می‌پردازد.

با توجه به مقدمه منصفانه که نویسنده کتاب بر محتوای آن نوشته، بازگویی آن از سوی مترجم توجیهی ندارد. به همین خاطر، در این قسمت اما در رابطه با محتوای کتاب، گفتنی است که کتاب حاضر نسبت به متن اصلی تفاوت عمده دارد: اول، معرفی نظریه‌پردازان با تأکید بر بافت اجتماعی، فرهنگی و سیاسی آن روزگار است که در قالب کادری مشخص به همراه تصویر هر نظریه‌پرداز در فصل مربوطه ارائه شده است. مترجم این کار را به منظور ارائه تصویری کلی از هر نظریه‌پرداز و در نتیجه درک بهتر نظرات وی انجام داده است. این معرفی به خوانندگان کمک می‌کند تا اندیشه هر متفکر را در داخل بافت قرار دهند که خود متفکر از آن برخاسته است. دوم، توضیح برخی مفاهیم یا اصطلاحات در پاورقی است که باز به منظور درک بهتر خواننده نسبت به آن مفهوم یا اصطلاح صورت گرفته است. چه بسا به دلیل ماهیت تاریخی کتاب، احتمالاً برخی خوانندگان با پاره‌ای از مفاهیم یا برخورد نکرده و یا در حد اجمال از آن شنیده‌اند. از همین رو، توضیح این مفاهیم و اصطلاحات در پاورقی، به درک بهتر خواننده از آن و در نتیجه جایگاه آن در متن کمک می‌کند.

و در پایان اینکه، کتاب حاضر اولین کتاب در ایران است که در متنی منسجم با روایتی تاریخی به بررسی موضوعات رفاهی در اندیشه متفکران کلاسیک و البته کلیدی رفاه می‌پردازد.

فقدان چنین منبعی در ایران، بویژه برای دانشجویان رشته‌های سیاست اجتماعی، رفاه اجتماعی و مددکاری اجتماعی بسیار بارز است. علیرغم این، با توجه به دامنه گسترده موضوعات رفاهی مطروحه، این کتاب می‌تواند علاوه بر دانشجویان رشته‌های فوق، مورد استفاده دانشجویان رشته‌های علوم اجتماعی، اقتصاد، علوم سیاسی، مدیریت اجتماعی، مطالعات جنسیت و سایر رشته‌های مرتبط قرار گیرد.^۱

کرم حبیب‌پور کتابی

۱. کتاب دیگری هم از نویسنده این کتاب با همکاری رابرت پیچ نوشته شده که به نظریه‌پردازان مدرن رفاه می‌پردازد. مترجم کتاب پیش‌رو، از طریق مذاکره با نویسندگان، موافقت ترجمه کتاب نامبرده را از نویسندگان آن گرفته که در دست ترجمه است و بزودی منتشر خواهد شد.

مقدمه مؤلف

مفهوم رفاه مانند بسیاری از مفاهیم دیگر علوم اجتماعی مانند آزادی، برابری، عدالت، قدرت و امثال آن، فاقد تعریف مورد اجماعی است. البته در حاشیه و سطح، ظاهراً تاندازه‌ای اجماع بر سر تعریف رفاه اجتماعی وجود دارد، ولی وقتی در معنای آن عمیق‌تر می‌شویم، این اجماع رنگ می‌بازد.

در سطح بسیار مادی^۱ مفهوم رفاه به نیازهای مادی پایه در فرد اشاره دارد: غذا، آب، پوشاک، مسکن و نیازهایی از این قبیل. با این وجود، هیچ توافقی بر سر این وجود ندارد که عبارت نیازهایی از این قبیل^۲ دقیقاً شامل چه چیزی است و یا چه سطحی از نیازهای پایه مورد توافق باید برآورده شوند. علاوه بر این، حتی کمترین توافق^۳ در این زمینه شاهدیم که معلوم نیست چه نوع نیازهای مادی غیرپایه‌ای باید در مفهوم رفاه^۴ شمرده شود. با علم به اینکه این نیازهای غیرپایه در طول زمان از جامعه‌ای به جامعه‌ای تغییر می‌کنند، یعنی نیازهای مادی غیرپایه نسبت به مکان و زمان امری نسبی اند.

بسیاری از مفسران، بطور مثال، داشتن دستگاه رادیو، تلویزیون را هم جزو نیازهای مادی غیرپایه در جوامع پیشرفته صنعتی دولتمند می‌دانند، ولی وقتی از رفاه مردم در کشورهای فقیر امروزی صحبت می‌کنند، احتمالاً این اقلام را از فهرست نیازهای مادی غیرپایه حذف می‌کنند. پرواضح است که این مفسران نمی‌توانند اقلام فوق را حتی قبل از اینکه اختراع شوند، در جوامع بزرگ کنند.

رشد و وفور اقتصادی، مدام نیازهای فیزیکی جدیدی ایجاد می‌کند. در سطح غیرمادی^۵، شرایطی وجود دارند که عموماً جزو شرایط پایه و بالطبع جزو یکپارچه رفاه پذیرفته شده‌اند. بهترین مثال، ایمنی^۴ یا امنیت^۵ است. شاید مردم برای رفع نیازهای مادی خود، پول کافی یا حتی

1. Material Level
2. Suchlike Needs
3. Non-Material Level
4. Safety
5. Security

بیشتر از آن هم داشته باشند، ولی اگر آنها از لحاظ فیزیکی در خطر جدی باشند یا زندگی‌شان با ترس همراه باشد، طبیعی است که رفاه آنان لطمه می‌بیند.

آیا می‌توان کسی را سراغ گرفت که آزادی فردی خود را در کنار ایمنی فردی در یک طبقه قرار دهد: به خاطر داشته باشید که از یک طرف میلیون‌ها نفر در طول قرن‌ها زندگی خود را فدای آزادی‌شان کردند، و از طرف دیگر میلیون‌ها نفر تحت شرایط ستمگری، نیازهای مادی خود را تا حد زیادی برآورده کردند؟ آیا کسی به شکل مناقشه‌آمیزی ایمان، شادی و عدالت را جزو عناصر مفهوم رفاه در نظر می‌گیرد؟

تلاش برای ایجاد *سلسله‌مراتب نیازها*^۱ که در آن نیازهای مادی در قاعده و نیازهای غیرمادی در رأس هرم قرار دارند، موضوعی است که تنها در جوامع دموکراتیک دولتمند قابل فهم و منطقی است نه در تمامی جوامع.

طی قرن‌های گذشته بسیاری از افراد مذهبی سعی کردند ایمان را در رأس نیازهای مادی (حتی نیازهای مادی پایه) قرار دهند؛ بسیاری از ستمدیدگان حاضر بودند برای کسب آزادی بجنگند و حتی جان خود را فدا کنند، تا اینکه بر اسارت باشند و از تمامی تجمعات تمدن لذت ببرند؛ و بسیاری معتقدند پیشرفت تمدن صنعتی و رفاه نعمت مادی را به بهای شادی افراد به ارمغان آورده است.

بنابراین، رفاه انسان، به رضایت او از طیفی از نیازهای مادی و غیرمادی، و پایه و بستگی دارد که اکثر آنها در طول زمان تغییر می‌کنند. از این رو، بحال است که بتوانیم تعریف سفت‌وسختی از رفاه ارائه بدهیم که از آن به‌عنوان راهنما برای بحث‌ها و هر فصل از کتاب استفاده کنیم. ولی بجای این کار، می‌توانیم حتی‌الامکان موضوعات اصلی بحث‌ها را بصورت زیر فهرست کنیم:

اول، هر فصل دیدگاه یک یا چند متفکر درباره ثروت، فقر و ارضای نیازهای پایه را به بحث می‌گذارد. در طول فصل‌ها خواهیم دید که هیچ توافقی میان نویسندگان متعدد درباره ارضای حتی پایه‌ای‌ترین نیازها وجود ندارد. برای مثال، بسیاری از نویسندگان، ریشه‌کنی فقر مادی را برای رفاه انسان

ضروری دانسته‌اند، برخی دیگر فقر را برای زندگی مقدس و در نتیجه رفاه ضروری دانسته‌اند، و دیگران مدعی‌اند که ریشه‌کنی نه تنها فقر پایه، بلکه فقر نسبی است که برای رفاه انسانی حیاتی می‌باشد. به همین سیاق، در زمینه ثروت هم می‌توان بحث کرد. برخی نویسندگان، ثروت را برای رفاه فردی غیر ضروری و حتی مضر می‌دانند، برخی آن را لازم دانسته و دیگران ماهیت ضروری یا غیر ضروری آن را مشروط به استفاده‌ای دانسته‌اند که از آن می‌شود. بنابراین، هر فصل از نیازهای مادی و غیرمادی‌ای بحث می‌کند که متفکران آنها را برای رفاه ضروری یا غیر ضروری تشخیص داده‌اند.

دوم هر فصل دیدگاه متفکران درباره اهمیت منابع گوناگون رفاه انسان را بحث می‌کند: دولت، خانواده، انجمن‌های دوستانه یا خیریه و بازار کار. البته قبل از اعطای آزادی و حقوق به عموم مردم^۱، منابع غیردولتی ماه مهم‌ترین منبع تلقی می‌شده‌اند. ولی از آغاز قرن بیستم به این طرف، توافق عمومی حاصل گردید مبنی بر اینکه دولت اصلی‌ترین یا فقط یکی از اصلی‌ترین عرضه‌کنندگان رفاه است. بنابراین، هیچ مدرکی وجود ندارد که نشان دهد ظهور دولت در نقش عرضه‌کننده رفاه، معادل با سقوط (بهتر بگوییم کسوف) سایر منابع است. بازار کار و پرداخت دستمزدها، مثل همیشه در نقش منبع قوی رفاه باقی می‌ماند؛ خانواده‌ها^۲، منبع اصلی رفاه است، ولو علم بلاغت^۳ نظر متفاوتی درباره فروپاشی خانواده در جوامع پیشرفته صنعتی داشته باشد.

سوم، هر فصل نشان می‌دهد که چگونه دیدگاه متفکران درباره رضایت از رفاه فردی، تحت تأثیر نوع نگاه آنان به گروه‌های اجتماعی مختلف در جامعه است. بسیاری از متفکرانی که ما در این مجلد بحث خواهیم کرد، اهمیت چندانی برای رفاه برده‌ها قائل نبودند. چون آنها برده‌ها را جزو انسان‌های درجه دوم و فرعی^۴ فرض می‌کردند. به همین سیاق، بسیاری از این نویسندگان، برای رفاه زنان در مقایسه با رفاه مردان، اهمیت کمتری قائل بودند و در نزد برخی از آنان، رضایت از رفاه در میان طبقات کارگر، غیر ضروری‌تر از طبقات بالاتر تلقی می‌شد. چون باورهای رایج در جامعه، حکم به برتری طبقات بالاتر می‌داد. حتی برخی از این نویسندگان مُصر بودند که دستمزدهای بالا یا نرخ بالای اجانه^۵ به فقرا که زمانی برای ارضای نیازهای پایه آنان ضروری

1. Enfranchisement Of The General Public

2. Rhetoric

3. Sub-Human

4. Relief

بودند، نقش تعیین‌کننده منفی نه‌تنها در رفاه ملی، بلکه رفاه افراد نیز دارند. چون این پرداختی‌ها موجب تشویق تنبلی، تن‌آسایی و اتکای به دولت می‌شوند.

چهارم، هر فصل به دیدگاه متفکران درباره جایگاه زنان در جامعه توجه ویژه دارد. چون تا این اواخر، گزارش‌های تاریخی از رفاه، این موضوع بسیار مهم را نادیده گرفته‌اند. در فصل‌های مختلف خواهیم دید که حتی برخی از متفکران رادیکال از نظر سیاسی، زنان را فرودست مردان دانسته و اعتقاد داشتند که جایگاه زنان در جامعه، باید محدود به خانه و در نقش همسری یا مادری باشد. پنجم، در فصل‌های مختلف، توجه ویژه‌ای به دیدگاه متفکران درباره آموزش می‌شود. چون اعتقاد عمومی در این است که آموزش برای تأمین رفاه فردی و جامعی ضروری است. دیدگاه همیشگی در طول قرن‌ها بر این است که بسیاری از متفکران، آموزش را هم برای پسران و هم برای دختران ضروری دانسته و البته گاهی هم فقط برای پسران طبقات متوسط و بالای جامعه. ششم، هر فصل، در صورت امکان، از پنداشت متفکران درباره طبیعت انسان بحث می‌کند، چون این پنداشت معمولاً بر دیدگاه آنان درباره ماهیت نیازها و اینکه آنها باید برطرف شوند یا خیر و اگر بله، چگونه، تأثیر می‌گذارد. متفکرانی که اعتقاد دارند انسان‌ها طبیعتاً اجتماعی، تعاونگر و مفید برای دیگرانند، احتمالاً آشکال کمونیسم^۱ را بر نامین رفاه پیشنهاد می‌کنند. متفکرانی که انسان‌ها را پرخاشگر^۲ و فردگرا^۳ می‌دانند، احتمالاً اعتقاد دارند که خود افراد مسئول (تمام یا بخشی از) رفاه‌شان‌اند؛ و متفکرانی که موضع حدوسطی نسبت به انسان دارند، به حتم خط وسط اندیشه را خواهند گرفت که قائل به تدارک رفاه از طرف دولت می‌باشد.

هفتم، هر فصل برخی از مفاهیم علوم فلسفی و سیاسی را بررسی می‌کند چون این مفاهیم، خواه مستقیم و خواه غیرمستقیم، بر تأمین رفاه انسانی تأثیر می‌گذارند. به‌عنوان که زندگی بر روی کره زمین را اسکانی موقت قبل از زندگی ازلّی بعد از مرگ می‌دانند، احتمالاً انباشت ثروت برای اهداف شخصی را نمی‌پذیرند؛ متفکرانی که دولت‌ها را ابزاری در دست طبقات بالای جامعه می‌دانند، اعتقاد کمتری به فعالیت‌های دولت خواهند داشت؛ متفکرانی که آزادی فردی را

1. Communal
2. Aggressive
3. Individualistic

به معنای آزادی از مداخله دولت می‌دانند، طبیعتاً مخالف نقش اساسی دولت در تأمین رفاه‌اند؛ و قصص علیهذا.

هشتم، برای اینکه بتوان دیدگاه متفکران درباره رفاه را در بافت تاریخی قرار داد، بایستی حجم مشخصی از مباحث هر فصل به شرایط تاریخی اجتماعی، اقتصادی و سیاسی اختصاص یابد. رد دموکراسی از سوی افلاطون^۱ و اعتقاد او به حکومت قوی، واکنشی به ظهور دموکراسی آتنی بود؛ حمایت هابز^۲ از حکومت سلطنتی^۳ قوی، بازتاب علاقه او به انقلاب‌های دورانیش بود؛ دیدگاه فینیشی^۴ و ولستون‌کرافت^۵ را زمانی می‌توانیم بهتر درک کنیم که از وضعیت زنان در انگلستان قرن ۱۸ مطلع باشیم؛ دیدگاه‌های اسمیت^۶ درباره اولویت بازار را باید در چارچوب اقتصاد در حال گسترش^۷ و ناکارآمدی‌های دولت‌ها در دوره او دید؛ نظریه‌های مارکس^۸ درباره فروپاشی سرمایه‌داری، بیش از همه زمانی می‌توانیم بهتر درک کنیم که آن را مقارن با رادیکالیزه شدن^۹ طبقه کارگر نو ظهور کنیم؛ و قصص علیهذا.

نهم، به سهم ویژه هر نویسنده در ساج از چارچوب موضوعات اصلی هشت‌گانه فوق اشاره می‌شود. دیدگاه‌های سیسرو در زمینه سال‌های نظیر بود و تا به امروز هم مصداق دارند، ولو ۲۰۰۰ سال از عمر آن گذشته باشد؛ تأکید روسو بر مشارکت عمومی، مثال دیگری است؛ و جز اینها، برخی از موضوعاتی که بحث آتشی را در گذشته یاد می‌کردند، قطعاً امروزه مضموم‌تر گشته‌اند: هیچکس از بردگی حمایت نمی‌کند و هیچکس هم معتقد نیست که زنان نسبت به مردان فرودست‌اند و جایگاه آنان در خانه است. موضوعات دیگری که زمانی سابق تا به امروز زنده مانده‌اند: علل و علاج‌های جرم، بحث مربوط به فرهنگ و ساختار فقر و ارتباط نابرابری درآمدی کنترل‌نشده با رشد اقتصادی. هنوز هم موضوعات دیگری، بسته به شرایط وسیع‌تر اقتصادی و سیاسی جزرومند دارند: تصمیمات مربوط به تعادل میان فعالیت‌های خصوصی و عمومی و استدلال‌های مربوط به نرخ‌های پائین و بالای مالیات بر درآمد و ثروت، بسته به جو سیاسی روز

1. Plato
2. Hobbes
3. Royalist Government
4. Wollstonecraft
5. Smith
6. Expanding Economy
7. Marx
8. Radicalisation

اتخاذ می‌شوند. این پیشنهادها با وضعیت جوامع پیشرفته صنعتی دولتمند ارتباط دارند و طبیعی است که وضعیت آن احتمالاً در جوامع کمتر صنعتی و کمتر دولتمند متفاوت است.

گزینش متفکران برای این کتاب، بسیار سخت بود. چون اولین کتابی است که متفکران کلیدی در زمینه رفاه تا قبل از قرن ۲۰ را مورد بررسی قرار می‌دهد. در ضمن، نباید تصور کرد تمام متفکرانی که سهم مهمی در فلسفه، علم سیاسی یا اقتصاد داشتند، در اندیشه رفاه نیز مهم‌اند. برعکس هم صادق است. یعنی نباید تصور کرد تمامی نویسندگانی که در این کتاب آمده‌اند، لزوماً در کتب فلسفه، علم سیاسی یا اقتصاد یافت می‌شوند. در ضمن، نیازی به گفتن نیست که انتخاب متفکران با اندازه‌ای ذهنی است. برخی از متفکران آمده در کتاب (برای مثال، افلاطون، ولستون کرافت و مارکس) معمولاً برای اکثر نویسندگان در زمینه رفاه پذیرفته شده‌اند، ولی در مورد برخی دیگر (مانند سنو، فرانسیس، اراسموس و غیره) اینطور نیست. بنابراین، در انتخاب متفکران، و تا اندازه‌ای هم در مسیر کار آنها، قضاوت فردی اجتناب‌ناپذیر است.

تأکید این کتاب بر ایده‌ها، به این منتهی می‌شود که ایده‌ها، نیروی اصلی ایجاد تغییر در تأمین رفاه در طول سالیان‌اند. پرواضح است موضع کتاب این است که تغییرات مادی در جامعه، ایده‌ها، جنگ‌ها و شخصیت‌ها به شکل منحصربه‌فردی با هم ترکیب می‌شوند تا بر انگاره تأمین رفاه تأثیر بگذارند.

نکته شایان ذکر این است که در ارزیابی دیدگاه متفکران اولیه، نیاز زیادی به همدلی احساس می‌شد. چون آنها زمانی مشغول نوشتن بودند که در مراحل علاج یا اولیه تمدن زندگی می‌کردند. فقط معدودی از متفکران (افلاطون، مور، روسو و مارکس) که در این کتاب مورد بحث قرار گرفتند، در ارائه پیشنهادها خود درباره رفاه انسانی، از واقعیت آن زمان، اصله زیادی گرفته بودند و از آن بیگانه بودند. ولی تمام متفکران دیگر، جهان را درک می‌کردند. برای اصلاح آن، پیشنهادهایی را در چارچوب مرزهای فرهنگی عصر خود ارائه دادند.

عاقلاً است که برداشت‌های تاریخی از دیدگاه نویسندگان برجسته رفاه مورد توجه باشد. چون این برداشت‌ها نشان می‌دهند که چگونه نویسندگان و جوامع، بر برخی موضوعات به بهای موضوعات دیگر تأکید می‌کنند؛ و اینکه چگونه آنها برخی موقعیت‌ها را به عنوان مسایل اجتماعی تعریف کرده، چگونه سعی در رفع آنها داشته و چه میزان در این راه موفق بوده‌اند. جالب است

بینیم که چگونه برخی از این مسایل تا اندازه زیادی برطرف شده‌اند، ولی برخی از آنها تا به امروز دوام یافته‌اند. جوامع گاهی از تجربه تاریخ درس می‌گیرند، گرچه ناراحت‌کننده است که بگویم این موضوع همیشه مصداق ندارد [یعنی جوامع همیشه از تاریخ درس نمی‌گیرند]. راه‌حل‌هایی که در گذشته به بن‌بست خورده‌اند، امروزه همچنان بکار گرفته می‌شوند. چه بسا در مورد جرم، اعتقاد بر این است که بسیاری از مجازات‌های سفت‌وسخت باعث کاهش جرم در جامعه می‌شوند. پاره‌ای از بحث‌ها که از هزاران سال پیش آغاز شده‌اند، مانند نقش دولت در امور عمومی، تا به امروز هنوز هم با شدت و حدت تمام مطرح می‌شوند. چون این بحث‌ها اساساً با ایدئولوژیکی دارند. از طرفی، بحث‌های مربوط به بردگی فروکش کرده و ثابت مانده‌اند. تاریخ اندیشه رفاه همچنین، نشان می‌دهد که بسیاری از ایده‌های مطرح در قرون پیشین، می‌توانند امروزه سفید راقم شوند: توضیحات افلاطون درباره نحوه پیشگیری از فساد در سیاستمداران؛ تأکید ارسطو بر آشنایی سازش و اعتدال اغلب بهترین چاره پیش‌روست؛ نظر سیکرو پیرامون الزامات فردی و اجتماعی؛ سانس؛ اعتقاد ولستون‌کرافت به اینکه زنان باید از نظر ذهنی خود را از باورهای اجتماعی مبنی بر فساد و بی‌بشاشی رها کنند؛ نگاه روسو به اینکه مشارکت عمومی، اهرم ضروری برای مقابله با ازخودبیگانگی عمومی در برابر دولت‌های مرکزی است؛ و ادعای پاپین مبنی بر اینکه تنها کسانی می‌توانند معنای فقر را درست درک کنند که فقر مزمن را تجربه کرده باشند؛ تمامی اینها، نمونه‌های اندکی از مفید بودن برداشت‌های تاریخی از اندیشه رفاه‌اند.

مطمئنم کتاب این امکان را برای خواننده فراهم می‌کند که بتواند موضوعات معاصر رفاه را در چشم‌انداز تاریخی نگاه کند و از این طریق موضوعات و پیوندهای مربوط به تدوین سیاست‌های ضروری را بهتر درک کند.